

Mirko Stanetić, Živka Eri, Ištvan Klem, Jelena Stanić, Snježana Milić, Maja Ćirilović: Hamartomi pluća. *Pneumon*, 1999; Vol. 37, No 1-4, 45-49.

U desetogodišnjem biopsiranom materijalu (1988-1997.god) Zavoda za patologiju i dijagnostičku citologiju Instituta za plućne bolesti u Sremskoj Kamenici od pregledanih 54578 biopsija pronašli smo 62 slučaja (0, 11%) hamartom pluća. Među njima je bio 41 muškarac (66, 1%) i 21 žena (33, 9%), prosječne životne dobi 52,7 godina (najmlaši 30, a najstariji 7 godina). Kod svih bolesnika je urađena bronhoskopija i nakon toga dijagnostička i terapijska torakotomija. Preoperativno, uz bronhobioptičkog materijala, dijagnoza je postavljena u osam slučajeva, dok je intraoperativno dijagnoza hamartoma postavljena u četrdeset jednom slučaju. Samo u jednom slučaju miksoidno cističnog hamartoma je postavljena dijagnoza liposarkoma, metodom mrzlog reza. Makroskopski, hamartomi su bili jasno ograničeni, solitarni, okrugli čvorovi veličine od 0,1 cm do 4,3 cm, prosječno 1,6 cm. U 58 slučajeva hamartom je bio lokaliziran u plućnom parenhimu sa sledećom učestalošću: desni gornji režanj-20 slučajeva (32,3%), zatim desni donji-15 slučajeva (24,2%), lijevi gornji-12 slučajeva (19,4%), lijevo donji-7 slučajeva (11,3%) i srednji-4 slučajeva (6,4%), dok se u 4 slučajeva nalazio endobronhijalno (6,4%). Čvor je bio bjeličasto-žučkast, a elastično čvrsta konzistencija je zbog hrskavice kao dominantne ćelijske komponente. Histološki, svi su bili sastavljeni od mješavine ćelija mezenhimalnog porijekla, različite zrelosti, u najvećem broju od ćelija hrskavice koje pokazuju tipičnu građu. Ostale komponente ređane po učestalosti uključuju miksoidno vezivno tkivo, masno, koštano i glatko mišićno tkivo. U stromi su takođe prisutne različite količine vlaknastog veziva koje je hijalizirano ili poprma miksomatozni izgled. Generalno svi su bili dobro ograničeni. Zaključili smo da se učestalost hamartoma, zastupljenost po godinama i polu, kao i makroskopske karakteristike (lokalizacija, veličina, oblik, boja) i histološki izgled poklapaju u potpunosti sa podacima iz literature. Preoperativna dijagnostika u bronhobioptičkim i citološkim uzorcima je vrlo rijetka.

Ključne riječi: hamartom, pluća

Mirko Stanetić, Živka Eri, Ištvan Klem, Jelena Stanić, Snježana Milić, Maja Ćirilović: LUNG HAMARTOMA. *Pneumon*, 1999; Vol. 37, No 1-4, 45-49.

The study was aimed at analysing the frequency, macroscopic and histologic features and mode of establishing the diagnosis of lung hamartomas. It was performed on the biopsy material of the Institute collected over a ten-year period (1988-1997), including 54,578 biopsy samples which were carefully reviewed and 62 of them (0,11%) selected as lung hamartoma cases. Of these 62 patients, 41 were males (66,1%) and 21 females (33,9%) at the mean age of 52,7 years, (age-range 30-77 yrs). All the patients were submitted to bronchoscopy, followed by a diagnostic and therapeutic thoracotomy. The eight patients, while the intraoperative diagnosis, applying the frozen-section method, was obtained in 61 patients. In only one patient a myxoid cystic hamartoma was misdiagnosed for

liposarcoma. Macroscopically, hamartomas appeared as clearly confined solitary round nodules, size from 0,5-4,3 cm, the mean size being 1,6 cm. In 58 patients hamartoma was localized in the parenchyma, most frequently in the right upper lobe-20 patients (32,3%), then in the right lower, left upper, left lower and right central lobe in 15 (24,2%), 12 (19,4%), 7 (11,3%) and 4 (6,5%) patients respectively; endobronchial localization of the tumor was registered in four (6,4%) patients. The nodule was white-yellowish in colour and elastic-solid in consistency. Histologically, all hamartomas were composed of mixed mesenchymal cells, diverse in the stage of maturation, with predominance and majority of cartilage of the typical structure. Other components established preoperatively, by bronchobiospy and cytology sample analysis.

Key words: lung hamartoma